

NYHETSREV 5. SEPTEMBER 2017

Forenkling og modernisering av aksjelovene

Stortinget vedtok den 6. juni i år flere endringer av lov om aksjeselskap (asl) og lov om allmennaksjeselskap (asal). Endringene fordeler seg mellom to formål;

- *å tilrettelegge for elektroniske løsninger, og*
- *å forenkle og modernisere enkelte bestemmelser i asl og asal.*

Lovendringene utgjør den tredje runden med forenklinger av aksjelovene. I sum er ikke endringene vesentlige, men flere av dem har merkbare implikasjoner på svært praktiske spørsmål.

ELEKTRONISKE LØSNINGER

For å tilrettelegge for elektroniske løsninger, sidestilles fysisk og elektronisk utarbeidelse og oppbevaring av dokumentasjon, og elektronisk og fysisk signering av dokumenter.

Før var det krav om at stiftelsesdokument, generalforsamlings- og styreprotokoll var utarbeidet i papirform og at de var lagret på fysisk måte. Endringen medfører at det nå er adgang til å utarbeide dokumentene elektronisk og lagre de på digitale medier. Nå stilles det kun krav til at det gjøres på betryggende måte, at dokumentasjonen er i lesbar form og tilgjengelig i Norge. Det følger av forarbeidene at det skal være opp til det enkelte selskap å vurdere hva som anses som tilfredsstillende informasjonssikkerhet, men det må minst foretas sikkerhetskopiering ved elektronisk lagring.

Før lovendringen var hovedregelen fysisk underskrift av dokumenter. Nå er det åpnet for å ta i bruk elektronisk signering i like stor grad som fysisk underskrift. Sidestillingen kan være kostnadsbesparende, tidseffektiv og praktisk for selskapene.

Det er nå lovfestet at stiftelsesdokument, styreprotokoll og generalforsamlingsprotokoll skal oppbevares i hele selskapets levetid. Lovfestingen er en klargjøring av gjeldende regelverk.

Endringene gjelder fra 1. juli 2017 for aksje- og allmennaksjeselskaper.

FORENKLET GENERALFORSAMLING

Adgangen til forenklet generalforsamling ble først innført for aksjeselskaper i 2013. Et av vilkårene var at samtlige aksjeeiere positivt samtykket til gjennomføring av forenklet generalforsamling. Nå er asl endret slik at positivt samtykke ikke lenger kreves, og fravær av innsigelse er nå tilstrekkelig for å avholde forenklet generalforsamling. Samtlige aksjeeiere skal forespørres og dermed gis mulighet til å motsette seg forslaget.

Det er nå nedfelt i loven at aksjeeiere er gitt en rett til å delta i generalforsamlingen via elektroniske metoder, som video og telefon.

Lovendringene gjelder fra 1. juli 2017.

STYREVALG

Aksjeselskaper kan nå velge styremedlemmer på ubestemt tid. Tidligere var 4 år lengste tjenestetid. Adgangen til styreengasjement på ubestemt tid må fastsettes i selskapets vedtekter.

Lovendringen gjelder fra 1. juli 2017.

KOMMUNIKASJON FRA SELSKAPET TIL AKSJEIERE

Kommunikasjon mellom aksjeeier og selskapet reguleres av aksjeloven. Frem til lovendringen skulle aksjeselskap sende meldinger til aksjeeierne med brev til kjent adresse. Elektronisk kommunikasjon som e-post forutsatt uttrykkelig samtykke fra aksjeeierne.

Ny regel gjelder «meldinger mv.». Med meldinger mv. menes all kommunikasjon mellom selskap og aksjeeier i medhold av asl. Begrepet omfatter blant annet innkallinger til generalforsamling, melding om forkjøpsrett og andre varsler og meldinger.

Nå velger styret hvordan meldinger mv. skal gis til aksjeeierne. Det oppstilles to krav til kommunikasjonsmetode. For det første må styret varsle aksjeeierne i rimelig tid om endringer av kommunikasjonsform. For det andre må kommunikasjonsmåten foretas på en betryggende og hensiktsmessig måte.

Hva som ligger i begrepene betryggende og hensiktsmessig måte er dessverre ikke så lett å forholde seg til. Et brev vil nok alltid være innenfor ordlyden, men for alle andre kommunikasjonsmåter støter vi på tolkningsproblemer. Vi mener lovgiver her har skapt unødige problemer. Departementet konkluderer for eksempel med at muntlig informasjon kan være betryggende gitt omstendighetene. Videre tolkes «betryggende» slik at adressen som benyttes må være verifisert. Lesebekreftelse eller tilsvarende er kanskje tilstrekkelig, men hva styret skal gjøre med en aksjonær som forhindrer verifisering er uklart for oss. Problemets opphav er at formalia rundt innkallinger gjerne brukes aktivt ved aksjonærtviser, slik at klare regler har gode grunner for seg. Skjønnsmessige standarder kombinert med frister er erfaringsmessig tvistedrivende. For mange selskap kan det være fristende å fortsette med brev.

Reglene trådte i kraft 1. juli 2017.

KOMMUNIKASJON FRA AKSJEIERE TIL SELSKAPET

Før kunne aksjeeiere kommunisere med selskapet elektronisk ved e-post eller via andre måter selskapet åpnet for til det formål.

Nå kan aksjeeiere gi meldinger til selskapet per ordinær post og e-post eller ved annen digital adresse som selskapet har oppgitt. Aksjeeiere kan alltid benytte selskapets postadresse og e-postadresse som er oppgitt. Grunnen til at det foreligger en så klar regel, er fordi aksjeeierne utøver aksjeeierrettigheter gjennom meldinger til selskapet. Således er det viktig at meldingene ikke kan avskjæres.

I forarbeidene omtales digital adresse blant annet som tilgjengelige elektroniske meldingskanaler selskapet har åpnet til formålet. Regelen byr ikke på de samme tvilsspørsmål som ved meldinger fra selskapet til aksjeeiere, da det fremgår klart av bestemmelsen at det foreligger to alternative kommunikasjonsløsninger, uavhengig av om andre digitale adresser oppgis.

Reglene om kommunikasjon mellom aksjeeiere og selskap trådte i kraft 1. juli 2017.

ELEKTRONISK ADRESSE

For at formålet om elektronisk kommunikasjon skal oppnås, må aksjeeiernes digitale adresse være tilgjengelig for selskapet. En ny regel pålegger innføring av aksjeeieres digitale adresser i aksjeeierboken.

Nåværende regler gir allmennheten en ubetinget rett til innsyn i aksjeeierboken. Det kan tenkes at det er lavere terskel for uvedkommende å ta kontakt med vedkommende aksjeeier via digital adresse enn ved postadresse, for eksempel ved reklame, søppelpost og lignende. For å sikre personvern og hindre betydelige ulemper for aksjeeierne, innføres en regel om at aksjeeiernes digitale adresse ikke omfattes av innsynsregelen som gir enhver tilgang.

Dersom aksjeeierne ikke oppgir elektronisk adresse til selskapet, foreslår departementet å innføre i forskrift en plikt for aksjeeierne til å betale faktiske kostnader medgått til porto og arbeidstid som følge av utsending på papir. Departementet foreslår også å innføre en plikt for selskapet til å finne løsninger som sikrer at aksjeeierne kan ivareta sine aksjeeierrettigheter i de få tilfellene der aksjeeierne ikke har digital adresse.

Lovendringen vedrørende aksjeeierboken trer i kraft 1. januar 2018.

ENDRING I KAPITALREGLENE

Tidligere inntraff styrets handleplikt dersom egenkapitalen utgjorde mindre enn halvparten av selskapets aksjekapital. Styret pliktet å minst informere i generalforsamling om selskapets økonomiske stilling og egenkapitalens størrelse når terskelen inntraff. Denne mekaniske terskelen er nå fjernet.

At egenkapitalen utgjør mindre enn halvparten av selskapets aksjekapital er ikke ensbetydende med at egenkapitalen eller likviditeten er uforsvarlig i forhold til virksomheten som drives. Virksomheten kan ha endret seg meget siden aksjekapitalen sist ble endret. Tilsvarende bør ikke loven lede noen til å tro at egenkapitalen er forsvarlig alene fordi den utgjør mer enn halvparten av aksjekapitalen. Aksjekapitalen er en formell størrelse som ikke sier noe om hvilken egenkapital selskapet har eller bør ha, og den er ofte et utslag av tilfeldigheter som tegningskurs ved emisjoner. Å rette fokus på aksjekapitalen istedenfor likviditet og egenkapital var aldri tilsiktet. Endringen retter seg ikke mot hva som er forsvarlig egenkapital. Lovgivers hensikt var å fjerne en mekanisk handleplikt. Særlig for selskaper med lav aksjekapitalen antok lovgiver at en slik mekanisk handleplikt medførte uforholdsmessig høye kostnader.

Endringen begrunnes videre i at de øvrige reglene hva gjelder styrets handleplikt under krav til egenkapital utgjør en tilstrekkelig beskyttelse for selskapskreditorer og aksjeeiere.

Endringen gjelder for aksjeselskaper og trådte i kraft med virkning fra 1. juli 2017.

FRAVALG AV REVISOR

Aksjeselskapers adgang til å fravelge revisjon etter revisorloven endres. Allmennaksjeselskap kan ikke velge bort revisjon.

For det første oppheves regelen om at generalforsamlingen eller stifterne av selskapet skal gi styret fullmakt til å treffe beslutning om fravalg av revisor. Endringen medfører at generalforsamlingen eller stifterne allerede på stiftelsesstadiet selv kan beslutte eventuelt fravalg av revisor.

For det andre vil ikke terskelverdiene for unnlattelse av revisjon lenger fremgå av loven, men av egen forskrift, slik at disse lettere kan justeres løpende av utøvende statsmakt.

For det tredje vil også aksjeselskap som er morselskap kunne unnlate revisjon dersom vilkårene for unnlattelse etter terskelverdiene (konsolidert) er oppfylt for konsernet sett som en helhet. Styret har en løpende plikt til å vurdere om terskelverdiene er lave nok.

Endring vedrørende fastsettelse av terskelverdier i forskrift trer i kraft når kongen bestemmer og ikrafttredelsesdatoen er ikke kjent enda. De øvrige endringene trådte i kraft 1. juli 2017.

KRAV TIL SÆRATTESTASJON

En rekke egenkapitaltransaksjoner er betinget av at en revisor bekrefter visse forhold (også kalt særattestasjoner), for eksempel at aksjeinnskudd er innbetalt eller at en varslet kapitalnedsettelse ikke er møtt med innsigelser. Endringene gjelder kun aksjeselskap. Når lovendringen trer i kraft bortfaller krav om en rekke slike revisorbekreftelser:

- Bekreftelse på at det er full dekning for selskapets bundne egenkapital ved
 - kapitalnedsettelse ved fisjon hvor overdragende selskap fortsetter, eller
 - kapitalnedsettelse med utdeling eller avsetning til frie fond.
- Bekreftelse på at selskapet har tilstrekkelig egenkapital ved ut- og innløsning av aksjeeiere.
- Bekreftelse ved melding om kapitalnedsettelse til dekning av tap som ikke kan dekkes på annen måte.
- Bekreftelse på at forholdet til selskapets kreditorer ikke er til hinder for gjennomføring av kapitalnedsettelse som krever kreditorvarsel.

Gruppen som kan utstede bekreftelse for oppgjør av aksjeinnskudd i penger ved stiftelse eller kapitalforhøyelse utvides til også å omfatte advokater og autorisert regnskapsførere. Akkurat denne endringen gjelder både for aksje- og allmennaksjeselskaper. Ikrafttredelsesdatoen er ikke kjent enda.

For kapitalnedsettelse med utdeling eller avsetning til frie fond eller ved fisjon, samt ved innløsning og utløsning av aksjeeiere som må gjennomføres ved kapitalnedsettelse, synes lovgiver å legge vekt på at kravet til kreditorvarsel og øvrige regler i loven vedrørende kreditors adgang til å nekte nedsettelse (ved uomtvistet og forfalt fordring) og kreditors krav på sikkerhetsstillelse (for omtvistet eller ikke forfalt fordring), gir tilstrekkelig sikkerhet til kreditorene og at det derfor ikke er behov for en erklæring fra revisor.

Aksjeselskap som ikke har revisjon etter revisorloven gir her begrenset beskyttelse av kreditorene, og styremedlemmer rådes til å utøve stor forsiktighet med utdelinger basert på ikke-reviderte regnskap. Både oppgaven med å undersøke regnskapet i forbindelse med utdelinger og ansvaret for utdelinger basert på feilaktige regnskap plasseres nå hos styret.

For aksjeselskaper er det ikke lenger krav til erklæring fra revisor ved melding om kapitalnedsettelse når beløpet nedsettingen gjelder brukes til å dekke tap som ikke kan dekkes på annen måte. Det anses som positivt at udekket tap dekkes etter beste evne, og behovet for en erklæring fra revisor ble ansett unødvendig.

Jens Baumann Melberg
Partner - Advokat
jbm@kklaw.no
+47 51 37 14 54

Andreas Weie Berg
Advokatfullmektig
awb@kklaw.no
+47 90 60 42 38

